

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 15 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr. 1 hétre 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 10 kr. minden következőnél 8 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyilttér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

A jövő ülészak.

Arad, augusztus 28.

(—) A parlamenti ülészak megnyitásának közeledtével, ellenzéki lapjaink quasi újult erővel bele esnek ismét kormányfó hangulatukba. Pedig a kormány még meg sem kezdte parlamenti működését, s egyelőre csak minisztertanács tartott a legutóbbi napokban, amely egy félhivatalos forrás értesítése szerint a legközelebb megnyitandó ülészak munkaprogramjával foglalkozott, és ennek hírére azonnal megnyiták az ellenzéki szidalmak árájának zsilipjei, hogy ezt a „gyenge”, „tehetetlen” Bánffy-kormányt elmerítsék.

Volt olyan lap is, amely azon kezdte a kormány tehetetlenségének hangoztatását, hogy a Bánffy miniszterium csak azért tart vakációt, mert más módon nem képes életét meghosszabbítani. Ez igazán nevetséges állítás, aminőt csak az jelenthet ki, aki semmiképen sem tudja, hogy mit mondjon. Hisz vakációt minden miniszterium és minden parlament tart, és a Bánffy-kormány nem tart hosszabb szünetet, mint általában nálunk szokássá vált. És biztosíthatjuk az ellenzéki sajtót, hogy a kormány nem jelentéktelen adatokkal fog beszámolni arról, amit a vakáció alatt végzett.

Amint pedig ismeretessé lett a kormány munkaprogramja a legközelebb megnyitandó országgyűlési ülészakot illetően, az ellenzéki sajtó gunyos szánako-

zással igyekezett ezt a programot, mint valami tehetetlen vergődést, kommentálni. A Bánffy-kormány tehát — uti figura doctet — ezután sem számíthat kegyesebb magatartásra ellenzéki részről mint eddig. Nem hagyatkozhatik tehát ezután sem másra, mint a saját és pártja erejére, sőt számításba kell mindig venni az ellenzéki pártok erejét. De ez annál jobb, mert így legalább mindig tudhatja, hogy minő erők állanak rendelkezésére, s minőkkel kell megküzdenie.

A többször említett munkaprogramm éppen nem mondható nagyszabású tervekben bővelkedőnek, de nézetünk szerint erre a most megnyitandó ülészak nem is alkalmas, és pedig két okból; először azért, mert semmi esetre sem helyénvaló egy, úgy szólván a választások küszöbén álló parlament munkával, különösen pedig elvi jelentőségű munkával, tulterhelni; másodsor pedig azért, mert a millennium ünnepnek díszes és méltósága föltétlenül megkívánja, hogy belső politikai viharjaink a jövő évben szüneteljenek, s új viharok föl ne idéztesse.

A millennium lezajlása után következő általános képviseléválasztások a kellő alkalom, amikor az ország politikai közvéleménye megnyilatkozhatik, s akkor ismét megújulhat a politikai küzdelem, de addig legalább bizonyos pártközi békének kell uralkodnia.

A kormány tehát a tapintat törvénye szerint cselekszik, midőn a parlamenti ciklus utolsó ülészakát olyan munka-

programmal töltötte be, amelynek egyes pontjai, mint az egyházpolitikai reformok befejezése, az általános béke helyreállítását célozza, mások meg, mint a kuriai bíraskodás és a közigazgatási bíróság ügye, általános közóhajtást képeznek a politikai pártoknak. S ha ezekhez hozzávesszük még a költségvetés tárgyalását, mely nálunk — sajnos — állandó gyakorlat szerint hónapokig szokott eltartani, és ha figyelembe vesszük, hogy az államélet folyó ügyei kapcsán egyéb kisebb törvényhozási munkák is kerülnek majd napirendre, akkor be kell látnunk, hogy az októbertől áprilisig terjedő ülészak tökéletesen el van látva kellő munkával, s nagyon meg lehetünk elégedve, ha ezt a munkát elvégzi a parlament. Mert bizony a budgetvitának terjengőssége már sok ülészakot tett terméketlenné, amire a képviselőház restanciái elég bizonyítékot szolgáltatnak, s a töméntelen beszédek veszélye most fokozottan nagy, amikor a választások közeledése hazabeszélésre ösztönöz, s még a némák is megszólalnak, hogy a mandátumot megszolgálják.

BELFÖLD.

A püspöki konferencia. Vaszary Kólos bíboros hercegprímás már szétküldötte a főpapoknak a meghívókat az augusztus 31-én, a primási palotában tartandó püspöki konferenciára, amely előreláthatólag néhány napot vesz igénybe. A konferencia főtárgya annak a megvitatás lesz, hogy az egyházpolitikai

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

A nagyatyáért.

Irta: Louis Castel.

Az „Aradi Közlöny”-nek francziából fordította:

Urszias Darinka.

(Folytatás.)

S Lujza meg ő követve öreg szolgálóktól beléptek az előcsarnokba, s honnan a lépcsőzetre jutottak s haladtak a pavillonbeli új lakásuk felé.

Alig értek a szobába, melyet az ur számára tartottak fenn, ez leereszkedett egy fámlába. Ez a felindulás megtörte. Bármily erőteljes legyen is a test, jön idő, midőn rugalmasságát vesztli a látszat ellenére is. Fialt lányos tudatlanságában Lujza nem is vette észre a baj súlyos voltát, mely nagyatyját érheti. Láta halványodni, látta magas természet önkénytelenül meghajolni, könyvek gyűltek az agg elgyengült pilláira, de a lányka azt hitte, hogy a felindulás okozta könyvek ezek. Soha sem jutott volna eszébe arra gondolni, hogy egy kissé kevesebb felindulás, egy bántó szó, egy hirtelen támadt nyugtalanság elég lenne, hogy az agg ajkairól az utolsó sóhaj is elszálljon. De mikor tovább látta halványodni, mikor szemeiből nem sugárzott többet a gyűlölet s megvetés tekintete, mint oly rövid idő előtt, midőn ajkai hangtalanul mozogtak, őrtűt ijedség vett rajta erőt.

— Marianne! Marianne! — kiáltá kétségbeesve.

Az öreg nő, ki a szomszéd szobában foglalatoskodott, befutott. Egy tekintetre látta a veszélyt.

— Uram! Jézus! légy irgalmas! — Ah! a mi jó urunk, jó urunk!

Hiába igyekezett a két nő a beteg az ágyba vinni. Nem lehetett arra gondolni sem. A nagyon fiatal s nagyon öreg kezek nem valók e hálátlan munkára. A két nő ösztönözött kiáltására a katonák figyelmesek lettek. Kettő közülük elhagyta a konyhát, hol kasszárnyadalokat énekelték s felmenvén a lépcsőkön szolgálatukat ajánlották fel, az egyik ügyetlenül, a másik durva kérkedéssel.

Lujza levette nagyatyja gallérját. Mellén kigombolt inge alól hosszú sebhely látszott, már több mint 60 éves, melyet német vagy orosz kard ejtett rajta még a császárság alatti harcokban.

Az ó-német beszédet, ez utánozhatlan német hangiejtést beszédet hallva, az öreg kigyenesedett, visszautasítva a két nő segítségét, kik ijedten ajánlák azt fel neki. Egyik kezét a mellére tette, a másikkal a két németre mutatott s Lujzára nézve egy tekintettel, melyben minden ki volt fejezve, mi még életéből megmaradt.

— Gyűlöld őket — gyűlöld...mondá. Erőtlenül visszahanyatlott. Még néhány szabályos lélegzétvétel emelte fel keblét. Szemei becsukódtak, hogy az örökkévalóságban fennnyiljanak.

Mellette kezeit tördelve szívszagatóan zokogott az árva.

V.

— Charlet ur már nyolcz nap óta nyugodott a barbereyi kicsiny temetőben.

A német seregek tovább hajtották szeke-reiket a mi utainkon s katonáik végtelen csoportja jelenleg a Loire partjait lepte el.

Az ősz alig köszöntött meg, már itt volt a tél is, mert hirtelen jött a hideg, fagyos hideg, így csatlakozva a sok nyomorhoz, hozva újabb el nem hárítható szenvedést. Szeptember hava, mely a szép Franciaországban, a virágok utolsó mosolyával, a szüret vigalmával s a munkások dalával végződik, telve bánat és gyászal. Strassburg megadta magát, nem kevésbé dicsőségteljesen legyőzve, mint Toulon, a bombardirozás és gyűjtogatás által.

Vert-Bois, ez a kis elrejtett fészek az ország egy félreeső részében, oszandes s nyugodt maradt. A nagyapa megérkezésének s hirtelen bekövetkezett gyászos halálának napján a porosz katonák elhagyták s Lujza magában maradt itt Marianneval és Ferenczcel, továbbá a majoros nejével s kicsiny gyermekeivel, mert ő maga be lett hívva a hadsereg zászlója alá. Megkezdődött tehát a komor és szomorú, borús és fagyos élet, olyan, mint az égboltja — s ez életben nem volt az ifjú leánynak miben gyönyörködni.

Gyűlölni őket! Ah! igen, ő gyűlöli őket, kik 18 éves, igaz komoly, de addig derült életét megkeserítették. Édes nagyapám! kedves öreg, ki elaludtál örökre s nyugodsz a végtelenségig a rezgő nyárfák s a Szajnától körített pihenőhelyeden. Ah! békében alhatod örök

reformtörvények életbeléptetése alkalmából közös főpásztori levelet bocsássonak-e ki, vagy pedig minden főpap külön. Ha a konferencián a közös főpásztori levelet fogadják el, akkor annak minden pontját külön vitatják meg; ha pedig azt határozzák, hogy minden főpap külön bocsásson ki pásztorlevelet, akkor annak a lényegét vitatják meg tüzeten. A konferencián V a s z a r y Kolos biboros hercegprímás fog elnökölni, a jegyzői tisztet pedig ezúttal is F e h é r Ipoly pannonhalmi főapátra ruházzák.

Gazdasági viszály Szerbiával.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, augusztus 28.

Ismert dolog, hogy a szerb kormány ama rendszabályok miatt, melyeket megtenni a sertésvész alkalmából kénytelen volt a magyar minisztérium, jegyzéket intézett a közös külügyminisztériumhoz. Ezt a diplomáciai lépést Szerbiában a gyűlölet által sugallt sajtóhangok vad kórusa kíséri Ausztria-Magyarország ellen. De mindenek előtt állapítsuk meg a tényállást.

Az enyhítéseknek, melyeket a magyar kormány a szerb sertések importjának engedett, szükségkép abból a feltevésekből kellett kiindulniok, hogy a járvány Szerbiában tényleg megszűnt. Magától értendő, hogy abban a pillanatban, amelyben kintünk, hogy ez a feltevés nem felel meg a valónak, — más eljárást kellett életbe léptetni nemcsak Magyarország tulajdon produkciójának védelmére, hanem azért is, hogy a külföldnek, melylyel összeköttetésben vagyunk, ne adjunk okot a panaszra.

Ama rendszabályra különösen, amely miatt most oly keservesen panaszkodnak Belgrádban és amelyért megtorlásokhoz nyulnak, a magyar kormányt az osztrák kormány eljárása indította, amely egy Szerbiából Magyarországon át behurcolt ragályos eset folytán ígéretét, hogy a magyarországi sertések ellen alkalmazott határozat megszünteti, — rögtön visszavonta.

Látjuk tehát, hogy itt kizárólag gazdasági ügyről van szó, amelyben a megtett intézkedésekre Magyarország visszautasíthatlanul kényszerítve volt. Szerbiában ennek dacára a politikai térre iparkodnak átjátszani a dolgot, felmondják a barátságot s minden lehetővel fenyegetnek bennünket. Csakhogy mi már hozzászoktunk az eféle kitörésekhez. Megújulnak ezek mindannyi-

szor, valahányszor Szerbia hibája folytán egyes kereskedelmi kérdésekben nem egészen a szerb kereskedők kívánsága szerint megy a dolog, és mintán végre mégis csak miudig barátságos megoldáshoz jutunk, Belgrádban nyilván azt hiszik, azt képzélik, hogy a barátságtalan p o s e, melybe a belgrádi urak vágják magukat, rendkívül imponált az osztrák és a magyar kormányoknak.

A szerbeknek ezt a tévedését szeretnők egyszer mindekorra eloszlatni. Szükségtelen tagadni, hogy a monarchiának minden figyelemreméltó köre kiváló sulyt fektet a szomszéd állammal való jó viszonyra. De ha Belgrádban higgadtan megfontolják a dolgot, el kell ismerniök, hogy Szerbiára nézve Ausztria-Magyarország barátsága összehasonlíthatlanul fontosabb és értékesebb, mint monarchiánkra nézve a szerbek jókedve és akkor aztán bizonytalán rájönnek arra a gondolatra, hogy nagyon elhibázott spekuláció az, ha a monarchiától ennek a jó viszonynak a fenntartásáért oly áldozatot várnak, mely egyértelmű lenne jogos gazdasági érdekek kockáztatásával, sőt egyenes feladásával.

Ilyen egyenlőtlen üzletbe Ausztria-Magyarország nem mehet bele, és ezért, ha a belgrádiaknak jó tanácsadók vannak s a jó tanácsra hallgatnak is, a kérdést a politikai kerékvágásból ismét át fogják tereíteni a gazdasági b a.

IDÓJÁRAS.

Legnyomás: reggel 7 órakor 766.8 milliméter. délután 2 órakor 765.4 milliméter. Nőmérsék: reggel 7 órakor C° + 14.9, délután 2 órakor C° + 25.8. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor K. 4. délután 2 órakor EN. 3. Felhőzet: reggel derült, délután többnyire derült. Csapadék az utóbbi 24 órában: 0 milliméter.

A katolikus lelkészek feladatai.

— Józsan hang. —

Mialatt a katolikus papság fanatikus, ok nélkül lázongó elemei még egyre hirdetik és folytatják a harcot az egyházpolitikai törvények és közvetve a magyar állam főhatósága ellen, egy higgadtabb és a szenvedélytől el nem vakított részük azon munkálkodik, hogy az új helyzet körülményeit és a lelkészeknek az új helyzet folytán követendő békés eljárását körvonalozza.

Ebben a tekintetben igen jó példával jár elől B a g o n y Bertalan, szatmármegyei képezői tanár és egyházi hitszónok, aki „F o l a d a t u n k a p o l g á r i h á z a s s á g g a l s z e m b e n” című művet irt meg. Igen derékas, alapos és helyes munkálát ez: utmuta-

tás a lelkészeknek arra, miképpen teljesíthetik kötelességüket a lelkészek az új viszonyok között úgy, hogy egyházuknak buzgó apostolai és a haza hű polgárai legyenek.

A szerző igen érdekes előszót irt munkájához; az előszóból megláthatjuk, hogy a szerző békés és hazafias szándékában a katolikus papságnak egy jelentékeny része osztozik.

Midőn pár hónap előtt — írja — „Feladatunk a polgári házassággal szemben” kezdetű iratban hoztam főtisztelendő paptársaim tudomására készülő művemnek a közel jövőben várható kiadását, érdeklődéssel vártam, hogy m i n ő é r z e l m e k k e l fogadják szándékom hírét. Az eredmény felülmulta várakozásomat.

Rövid idő alatt ö t s z á z a n jelentkeztek, kik művemet birni óhajtják. Es ami lelket örömmel töltötte el s naponta erősbülő kedvet és kitartást nyújtott a munkálkodásra, az nem annyira a jelentkezők száma volt, mint inkább a kartársi szeretetnek megnyilatkozása stb. Legtöbben módot keresnek arra, hogy rokonszenvűknek kifejezést adjanak: ki-jelentik, hogy művem a jelen viszonyok között h a t á r o z o t t a n s z ű k s é g e s; dicsérnek a vállalkozásért; bátorítanak a munkálkodásra; tanácsokkal látnak el; Isten áldását esdik le rám és művemre; megígérik terjesztését. Egyetlen egy akadt a katolikus papság ezrei között, ki hozzám intézett nyílt levelében nem tetszésének adott kifejezést. Láttnivaló ebből, hogy a magyar katolikus papság egy jó része éppenséggel nem akar a néppárt szolgálatába szegődni.

Maga a munkálát, amelyet a szerző különben theologiai kézikönyvnek is szánt, elsőben az egyháznak a házasság tekintetében való álláspontját fejt ki, majd a törvényhozás befolyásáról szól. Ezután következik a polgári házasságról szóló törvény szövege, világos magyarázatokkal. A szerző ennél a pontnál számos püspöki szentszéki gyakorlatra hivatkozik. Pápai rendeletekből és kongregációk határozataiból fejt ezután ki, hogy az egyház minden akadály nélkül közhetik közre a polgári házassági törvény végrehajtásánál. „Sőt az egyházi szabályok rendelik, hogy előbb minden polgári akadály hártassék el, mielőtt a felek a templomba jönnek, vagyis a kötelező polgári forma a legkedvezőbb a egyháza. Bagossy munkája Szatmárott, R e i t e r János kiadásában jelent meg. — Erdemes a megemlézésre, hogy a könyv megjelenését M e s z l é n y i Gyula szatmári püspök engedélyezte.

IDÓJOSLAS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Változó felhőzet. — Meleg. — Jelentékeny csapadék nélkül.

álmodat. A te véredből való ez a bajos, hajlékony, mint a lehellet oly gyenge gyermeklány, melyet a szellő is elragadhatna. Visszaemlékezik a hosszú háborúkról szóló elbeszélésekre, melyeket a te lábaidnál ülve hallgatt az azon időben, midőn a háboru szép Franciaországban nem volt egyéb régi visszaemlékezésnél. O hallja még a te utolsó kiáltásodat s látja a sebhelyet, melyet azon nevezetes órán melleden neki megmutattál. O mitsem felejtett el . . . Gyűlölni őket! . . . Nyugodj békében! . . .

S mindennap érkeztek a rossz hírek. Egyszer kuldosok hozták, máskor fuvarosok, kik megbízatások teljesítéseért jöttek a kisasszonyhoz. Megtudták hogy Troyesban Charlették helyiségéből a poroszok kaszárnyát csináltak s ott lakott a legénység lovaival együtt. Minden butornemű, mit a menekültek magukkal nem vihettek, gondosan be lett csomagolva s Németországba küldve. Az oszromállapota jutott város kegyetlenül szenvedett, de a lakosság jól tartotta magát, nem hagytak el semmit, huták, fonók folytatták működésüket, úgy a hogy lehetett. Ez magával hozta előbb vagy utóbb pusztulásukat, főleg Lujza tönkremenését, kinek anyagi érdekei nagyon is egybeforrak a gyár miként való munkálkodásával.

De mit törődött ő ezzel? Ama boldog korban volt, mikor nem gondolunk a pénz szükségére s oly időben élt, midőn annyira súlyos gondok nehezettek még a legifjabb vál-

lakra is, hogy a pénzügyek mindenkinek nagyon is mellékesek voltak. Nem volt-e neki minden, amit feltétlenül nem nélkülözhetett a vert-boisi házbán? Nem gondoskodott-e nagyatyja — Isten nyugasztalja — arról, hogy minden meglevő készpénzt magukkal vigyenek azon éjjel, midőn oly hirtelen távoztak, ama éjjeli menekülés alkalmával, melyet most Lujza majdnem szegény? Mi teszi őt elfogulttá? Hisz ő csak két dolgra gondol: Hazáját felszabadítva látni e rettenetes katonaságtól s nagyatyja szellemének, mely bizonyára látja őt a távolból — tettel bizonyítani, hogy gyűlöli e megvetett ellenséget épp úgy miként ő gyűlölte őket. Mindkét tény azonban nagyon is gyermekes volt. Mit tegyen, hogy azokat megvalósítsa szegény s gyenge, elhagyott gyermek elzárva e helyen, mint a galamb, melyet a sors vad, vérszomjas keselyűk lakta sziklahasadékba vezetett?

Mindazáltal Lujzának szilárd jelleme volt. Nagyatyjától örökölte a külső kellemet s szépséget, mely mögött nem közönséges erély rejtőzött. E lélek, mely örülni tudott a madarak dalának s a virágok illatának, kész volt ugyanabban az időben a legfőrtásabb vállalkozásra s elszántságra. Igen! hogyan tenni valami hasznosat? Miként adja meg a meghalt nagyatyjának az elégtételt.

Igy gondolkozott Lujza egy októberi napon sétálás közben, melyet a Vert-Boishoz tartozó rét és a gyümölcsös közt nuzódó keskeny görbe uton tett. A hó, mely néhány nap

előtt hullott az egymás után következő fagyok miatt nem olvadhatott meg, megkeményedett s oly szilárdan tapadt a picizny sarkakhoz, hogy nyoma sem maradt. Fejét s keblét meleg, fekete, gyapjukendőbe burkolva sétálgatott Lujza ábrándjaira, megvalósíthatlan, regegyes, érzélgős, de egyszersmind bátor terveire gondolva.

Szokatlan, bizonytalan távolból jövő zaj megállásra ösztönözé. Hallgatódzott. Ez nem volt megbizottja kocsija, ki nem merte volna lovát e rossz utnak kitenni. Nem csalódik, ez lódobogás, egy galoppirozó ló patkójának tompa zaja, egy ehhez szokott ló biztos járásának visszhangja. S hirtelen, még mielőtt tovább üzhette volna gondolatait, egy lovas került elébe, ki paripáját oly nyelven buzditá, melyet Lujza nem értett. De ezt az öltönyt, ezt a sapkát, ezt a menést mind ismerte, újra felismerte. Mind ezt látta már egyszer ama felejthetetlen órában, midőn nagyatyja meghalt.

Zavartan sietett haza felé! Háttha Vert-Boisba tart e lovas? . . . Lehetetlen! Háboru idején nem sétál magában egy katona az elienség országában. A haza vezető ösvényen haladva szive hallhatólag dobogott. Ott a rács, a kapu. A ló is itt van, odakötve, hol akkor látta a kapu alatt társalgó tisztjét. De a vitéz? . . .

Előre ment összeszorult szívvél. Ferencz elébe futott.

— Kisasszony! egy német katona van itten. Lakást kér. Eitvédte az uton, elveszté

Venter Gerő a színpadon.

— Az oláh Panama. —

Az oláh Panama ügye hetek óta megújul a lapok hasábjain, s Galacz város a skandalumoknak elvitáshatlan központjává vált.

Valami élelmes színigazgató bohózatot is íratott Mosoi ügyvéddel „Brenningita” czímen.

Ebben szerepelteti a Panama összes hőseit. A rendőrség ennek az előadását betiltotta.

Tegnap azonban mégis színrekerült az operett, mely eseményről a következő értesítést vesszük:

Tegnap mégis előadták Mosoi galatzi ügyvéd, liberális pártmber „Brenningita” című operettjét, melyben a galaczi pör összes hősei szerepelnek Margilomán igazságügyminisztertől (a kinek a színlapon Mare Kilomán a neve) Venter Gerő (Zsupán) aradi ügyvédig. A színház zsufolásig megtelt, de az előadás olyan botrányok közt folyt le, a milyent az oláh kikötőváros még nem látott.

Mindjárt az előadás megkezdésekor irtózatossá fűtyülés és láрма közt minden oldalról záptojás, rothadt narancs, dinyehéj és kő repült a közönség közé, meg a színpadra. Valaki lecsavarta a gázt is a sötétségben a színház előtt portyázó tüntetők, a kik a volt prefektus és a primár hívei, betódultak a színházba. A rendőrség csak nagy nehezen tudta kituszkolni az utcai hadat. Az előadás további folyamán a közönség egyik része tapssal, a kirendelt tüntető csapat pedig pokoli fűtytyel fogadta a jeleneteket.

Az operett különben tetszett, mert valamennyi szereplő élethű maszkkal jelent meg. Különösen sokat kacagtak Zsupán ügyvéden, az aradi ungron, a ki honi akcentussal kuplékat énekelt. A Panama szigetén Musama fővárosban történő operettet már a második felvonás derekán utolérte végsője.

A kö- és záptojás-zápor közepette a színészek hangja egyre bizonytalanabbá lett s mikor egy jól irányzott paradicsomalma megkoppant a primadonna pisze orrán, mindenki menekült a színpadról. Vállon sujtotta a kö Zorilla ügyvéd, volt államügyész feleségét is, sőt hír szerint, komoly sebesülések is történtek. Ámde az előadást azért folytatták s éppen a prokuror duettezett a színpadon Robeszkuval, mikor megjelent a színházban Silovici, az igazi államügyész és eltiltotta az előadás folytatását.

Igy hát az operett harmadik, legérdekesebb felvonása, a vég tragya lássa elmaradt. Egész

éjjel nagy csoportok tolongtak az utcákon és többek közt csinos macskazenét adtak Mosoi ügyvédnek, a szerzőnek. A liberalul Galatiana másnap reggel megjelent száma a tüntetés fölött való dühösen lángot okádik és ilyesmit ír:

Galacz lakosai! Fegyverkeztek föl: Védjétek magatokat, feleségeket és gyermekeitek életét, a kik veszedelemben vannak s a kiket senki sem védelmez. Galacson nincs többé közigazgatás és rend. Galacson banditák uralkodnak!

A Liberalul a tegnapi est sebesültjeinek hosszú listáját hozza. Ezek közt van Petrin, a nemzeti bank igazgatója, Baleszku vizsgálobíró, Rakoveanu kisasszony színészné, a ki a Vádlevél szerepét énekelte. Ez a lap azonkívül Antaki prefektet, Robeszku utódját tudatlan hülyének, nyomorult tőkfejű bolgárnak nevezi, mert az előadást eltiltotta.

HIREK.

Augusztus 29. Csütörtök. Róm. ka:h. naptár: Szent Iván lefejezése. — Protestáns naptár: Szent Iván lefejezése. — Görög-keleti naptár (augusztus 17.): Miron áld. — A nap két 5 óra 18 perczkor, — nyugszik 6 óra 48 perczkor.

Szabadságharozó emléktárgyak országos múzeuma (színházépület II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 óráig, délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan.

Kölessy-könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 3—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

Az állami anyakönyvvezetés életbeléptetése

— Saját tudósítónktól. —

Szathmáry Gyula kir. tanácsos alispán kibocsátotta rendeletét az aradmegyei összes járási főszolgabíráknak a születések és haláleseteknek az állami anyakönyvvezetőnél való bejelentése tárgyában.

Ezen rendeletét azon meghagyással adta ki a főszolgabíráknak, hogy azt a vármegye valamennyi anyakönyvvezetőjének helyiségén ezennel kifüggesztessék, azonkívül az összes nagy- és kisközségekben folyó évi október hó 1-ső napját megelőző öt vasárnapon a községházánál a községi előjáróság által előszóval is kihirdetessék és megmagyaráztassák.

A két részdől álló rendelet így hangzik:

I. Bejelentési kötelezettség.

A születéseket és haláleseteket folyó évi október hó 1-től kezdve az állami anyakönyvvezetőnél kell bejelenteni.

Minden születés és haláleset azon állami

anyakönyvvezetőnél jelentendő be, kinek területében előfordult.

Vasuton, hajón történt születés és halálozás a kiszállítás, illetőleg kiszállítás helyén illetékes anyakönyvvezetőnél jelentendő be.

Minden születés legkésőbb a születéstől számított egy hét alatt jelentendő be. Halva születettek vagy szülés közben elhaltak legkésőbb a születést, illetőleg elhalálozást követő legközelebbi hétköznapon jelentendő be.

A születés bejelentésére fokozatosan az alábbi sorrend szerint kötelesek: a) a törvényes atya; b) a szülésnél közreműködött baba; c) a szülésnél segédkezett orvos; d) mindazok, kik a szülésnél jelen voltak; e) az, kinek lakásában a szülés történt. Ezekon kívül a bejelentésre kötelezett; f) az anya, mihelyt erre már képes.

A haláleset bejelentésére fokozatosan kötelesek: 1. a családfe; 2. a családtagok; 3. az, kinek lakásában a haláleset történt; 4. a háztulajdonos, ha a házban lakik.

A bejelentéskor a halottkém által kiállított halottvizsgálati bizonyítvány felmutatandó.

Ugy a születés, mint a haláleset bejelentésére a sorrendben utóbb nevezettek csak akkor kötelesek, ha megelőző kötelezett vagy nincs, vagy pedig a bejelentés megtételében akadályozva van.

A bejelentés szóbeli, és a bejelentésre kötelezett vagy annak megbízásából, más oly egyén által bejelentendő, ki a szülésről, illetőleg halálesetről közvetlen tudomással bír.

Szülházakban, kórházakban, letartóztatási intézetekben, dologházakban, laktanyákban, vagy egyéb polgári vagy katonai közintézetekben történt születések illetőleg halálesetek bejelentése az intézet előjáróságának kizárólagos köteleességét képezi.

Az állami anyakönyvvezetőnél azokat a születéseket és haláleseteket is be kell jelenteni, melyek f. évi október hó 1-ső napja előtt történtek ugyan, azonban október hó 1-ig a felekezeti anyakönyvbe be nem jegyeztettek.

Aki újszülött gyermekeket talál, köteles erről lehetőleg azonnal, de legkésőbb a következő napon a községi előjáróságnál jelentést tenni.

II. Büntető határháromány.

A bejelentésre kötelezett, ki a bejelentést a megszabott határidőben nem teljesíti, vagy aki tudva, valótlán bejelentést tesz, amennyiben cselekménye súlyosabb beszámítás

ezredének nyomát, nagyon kimerült. Azt hittem, a kisasszony nem fogja elüzni ezen vedő állapotban. Es végre is vigyázni kell . . . Mert, mert ezek az erősebbek . . . Ne feledjük.

Ferencz minden bölcsessége e néhány szóban összpontosult.

— Hol van? — kérdé Lujzan agyon nyugtalanul.

— A magtár melletti szobában a konyha felett. Szedje össze magát kiasszony — mondá a jó ember látva urnöje izgatottságát. A beteg nem maradhat fenn, de nem is jöhet le szobájából észrevétlenül, mert a konyhába vezetnek a lépcsők.

— Meg van sebesülve?

— Nem hiszem, de nagyon fáradt s kért adjunk neki helyet, hol lefeküdhetnék. Ez volt mind, amit kért. Még hozzátette, hogy korán reggel eltávozik felkeresni szüzeit.

Lujza lecsillapodott. Egy beteg! Mit fél egy olyan embertől, ki megérkeztekor mindjárt nyughelyet kér! Ah! ha követelőznek mutatna volna magát, ha mint a többiek akarták — neki ezt elbeszéltek — inni, enni, nevetni s énekelni akart volna a ház népével, ez már más lenne. És mégis! az ellenség itt, az ő fedele alatt . . . O kényelmesen lenyugodott, míg ami katonáink amott a pusztán földön lehelnék végsőt. . . Mily izgalomba hozza e gondolat! Es ő ezt türi s nem dobja ki mindjárt az ajtón?

Küzdésnek! . . . Szép dolog. Nincs-e

fegyverük a házban? Vadászpuskák, régi kardok, egész készlet az előcsarnokban. pisztolyok s más modern fegyverek s még egy revolver, melyet nagyatya a háború kezdetén adott volt neki, hogy mint ajánlotta, mindig magánál tartsa. A szegény öreg visszaemlékezett az 1814-iki rettenetes időkre, s tudta jól, hogy a legyőzött országban még az asszonyoknak is védelmezniök kell magukat. Ezt a revolvert nagyatya kezeiből vette, mosolyogva annak hiabavaló félelmén s magát biztatgatva, hogy valóban, nincs is oka oly nagyon remegni.

Most, hogy már ő nincs itt, s mert tudta, hogy házában ellenség van, az elővigyázatot nem találta gyermekesnek s gondolta valóban helyes lenne mindig felfegyverkezve lennie, különösen akkor, ha megszokott hosszú s magányos sétáit akarja tenni a rétek és mezőkön.

S gondolataiba mélyedve ment szobájába s ott kezébe vette szőnyege kivarrását, melyet hónapok előtt már megkezdett.

Alig dolgozott két órát, midőn szokatlan hangok tölték be a házat. Az ajtók nyiltak és csukódtak. Mély s komoly hangok hallatszottak az előszobában, majd Marianne járását ismerte fel, ki a szobájába vezető lépcsőn jött hozzá.

— Ah! mint örülök kisasszony, mily elégedett vagyok — mondá az öreg nő belépve. Francziák! kisasszony, franczia katonák nálunk!

— Mit mondasz! kiáltott fel az ifjú lány.

— Igen kisasszony franczia katonák, s milyen szép egyenruhában. Már rég nem láttuk őket . . . Egy tábornok s három másik tiszt több paszománnyal ujjakon. Csak néhány órai nyugalmat s valami inni valót kértek, mert nagy utat tettek s még az éjjel folytatják azt. Azt hitték, hogy e ház lakatlan s nagyon meg voltak lepelve itt találván minket. Ők nagyon szigorú kinézésűek, de megmondták . . .

— Hová helyezted őket?

— A nagy terembe kisasszony s biztosítom, hogy ott már vigan pattog a tűz. Ha látná Ferencz, minő boldog! Gondolja csak, elfeledte örömeiben a másikat . . . tudja kit?

— Ah! igen a másik . . . mondá Lujza, mintha valamely kellemetlen visszaemlékezés ragadta volna magát. Ah! Istenem! Marianne, ha találkozának rettenetes dolgok történnének e házban. Gondold meg csak egy ellenség magában . . . Legalább igaz-e hogy beteg?

— Teringettét! ő pompás színben van. Bár lováról alig tudott leszállani is. De hát senki sem segített neki . . . Na de ki is segített volna! Nem is tudom mennyi időt töltött el, míg előbb egyik lábát emelte ki a kengyelből s aztán a másikat. Azután úgy vonszolta odébb magát, hogy szinte szájalom volt nézni.

(Vége következik.)

alá nem esik, kihágást követ el és 600 koronaig terjedő pénzbüntetéssel büntetetik.

— Sok a tandíjmentes. Arad város főkapitányi hivatalánál a tegnapi napig 1100 szülő jelentkezett tandíjmérséklés, illetve tandíjlenegedésért. A jelentkezéseket a hét végeig fogadják el, amikor valószínűleg eléri a folyamodók száma a 2500-at.

— Arad jótékonyága. Ezim alatt Kovács Vincze az év végén megjelenő „Aradi millenniumi naptár”-ban ismerteti Arad város összes egyesületeit és intézményeit, melyekben Arad szíve nyilatkozik meg. Hogy e tekintetben is naptárunk Arad vidékének hí képét adja, kérjük a város, a megye és a szomszédos összes jótékony egyesületeinek vagy egyéb intézményeinek vezetőit, közöljék velünk a jövő hó elejéig évenként mekkora összeget milyen célokra fordítanak, milyen forrásból fedezik a kiadásokat és kik képezik az egyesület tisztikarát és választmányát. Szöllősi István és Vass Géza, az „Aradi millenniumi naptár” szerkesztői. (Osanádi palota.)

— Szerződések a villamvezetésekre. A miniszter leirt a törvényhatóságokhoz a villamvilágítás és erőátvitel tárgyában. Eddig ugyanis a villamrendezések készítésére kötött szerződéseknek oly pontokat is bevettek, melyek ellenkeztek a törvényvel. A leirat most hosszadalmasan meghatározza a módokat, melyek szerint a szerződések kötendők.

— A magyar történelem képekben. Az orsz. képzőművészeti tanács egy óriási festmény készítését tervezi a millennium alkalmából, mely felölelné a magyar történelmet a honfoglalástól. Az óriási kép hatvan méter hosszú lenne. A képzőművészeti tanács Arad városát is megkereste a terv támogatása végett és segítyt kér a hazafias eszme megvalósítására.

— Kéjvonatok megszüntetése. Az aradi és osanádi egyesült vasutak igazgatósága a vasár és ünnepnapokon közlekedő menyházai kéjvonatokat megszüntette, szeptember 1-től tehát a kéjvonatok már nem fognak közlekedni. A 6 heti érvényességű mérsékelt árú tour-retour jegyek azonban Menyházára szeptember hó 15-ig bármely vonatban még kiadatnak. Ugyancsak szeptember hó 1-től kezdve a borossebes-menyházai vonalon az 501, 502, 503 és 504 sz. szükségleti személyvonatok beszünttetnek, vagyis naponta csak az 511, 512, 513 és 515 sz. vonatok fognak közlekedni.

— Az alföldi tranzverzális műtról tegnap közölt hírnkbe sajtóhiba csuszott, a mennyiben az építendő iparvasut az egész utra nem 86,000, hanem 360,000 köbméter követ fog az ut beburkolása végett szállítani.

— A halott sebesülte. Valaki meghalt a Koszoru-utczában. Politzer Isidor, aradi kárpitos és temetkezési dekoratőr hivatásához híven sietett a helyszínére egy afféle kellekes kocsin. Az út-utczai fordulónál azonban összeközött egy eddig ismeretlen oláh kocsijával, amelynek rudja oly súlyosan ütötte meg, hogy ő eszméletlenül bukott a földre, s most életéshálálkötött lebeg.

— A kultuszminiszter elismerése. A vallás-és közoktatásügyi m. kir. miniszter a zámi állami elemi iskola godnokságának, a mely a zámi állami elemi iskola szegénysorsu növendékeinek segélyezésére 111 frt 43 kr. segélyalapot létesített, őszinte elismerését nyilvánította.

— Gyilkossággal vádolt csavargónő. Gura honczró írják lapunknak: Gligor Marina és Mamustyer Léna gurahonczoi csavargónők tegnap a Körös felé kóborogtak. Este felé Mamustyer Léna egyedül tért vissza a faluba, később pedig Gligor Maréna holttestét megtalálták

a Körös parton. Az a gyanu merült most fel, hogy Mamustyer Léna megfojtotta társnőjét, s a folyó mellett talált, összetépett pénztárczával, mint bűnjelvénynyel együtt átadták a buttyini járásbírósnak.

— A nagy embert megverték. Szima Juon lazuri kis bírót nagy alaknak ismerik. Egy időben egy jónévű éleclapnak rendes tudósítója volt, a lazuri nagy eseményeket töle tudta meg a közönség. Amde az állapotok megváltoztak. Az éleclap már az enyészete, a lazuri kisbíró neve pedig a feledés. De azért — a mint ő mondja — nem csügged, mert ezután is lesz alkalma tudósítani a közönséget a lazuri eseményekről. Újlag erről tudósít: Lazuron megváltozott a világ sora. Már a hivatalnokokat is bántják. Valami laikus, Koj Gyorgye lazuri lakos, Szima Juon kisbíró hivatásának teljesítése közben egy vaslapáttal úgy „pofán” dobta, hogy ez kénytelen vagy 2 hétig őrizni az ágyat. A tettest átadták a bíróságnak.

— Az árvaház javára. Az aradi árvaház alapja javára Mossótz György aradi birtokos 177 frtot adományozott, mint több helyről nyert illetékét. A nemesszívű adakozónak a polgármester köszönetét fejezte ki az árvaház nevében.

— Iskolakönyvek bekötése csinos kiállításban és olcsó árban eszközöltetik az Aradi nyomdarszvénytársaság könyvkötészetében Arad Osanádi-palota Józseffőherczeg-ut 22.

— Egy lakodalomból kettő. Az Amerikában élő magyarság körében nagy vígsággal beszélnek most egy csinos kis esetről. Wiener Hermin feltűnően szép magyar leány kijelentette a mamájának, hogy ő immár unja a gyermekszobát és ismeretéseket óhajt kötni. Erre Hermin kisasszonynak még rövidebbre szabták a ruháját s visszaparancsolták a bábú mellé, a mig testvére, Malvin kisasszony szülői engedéllyel papucsat hímzett völegénye, Perles Lajos, szintén Magyarországból kivándorolt vendégios részére. Perles Lajos és Wiener Malvin lakodalma nagy vígadásos közt ünnepelték New-York egyik előkelő fogadóházában s kivételesen megengedték Hermin kisasszonynak is, hogy a szobát elhagyhassa a gyermekszobát. Mikor az első pohárköszöntőt elmondták az új párra, szűzi pirulással orcáján, fölállott a kis leány és kijelentette, hogy a szerencsekívánatok őt is illetik, mert ő is menyasszony és nagy diadallal fölmutatta a házassági szerződését és bemutatott egy Norton nevű urat — mint férjét. Az általános elképedés közben fölállott Mr. Norton és konstataulta, hogy a kis leány igazat mondott és hogy ő, a maga részéről soha sem merte volna magát erre a lépésre elszánni, de a kisasszony parancsolt s ő gavallér, tehát engedelmeskedett, különben kösszöni a jó kivánságokat. Papa és mama belátván, hogy a tényeken nem lehet változtatni, áldásukat adták a második frigyre is.

— Verekedés a kupében. A Zsolnáról Pozsonyban két órákor délután megérkező vonat egy kupéjában két szalmakereskedő, Forgács Mátyas és Endre utazott. A két atyafi valamin összevesztett és a kupében gyomrozni kezdtek egymást. A kalauz, a ki rendet akart csinálni, szétválasztotta a verekedőket. Ekkor Forgács Mátyas oly dühbe jött, hogy kést rántott elő és a kalauz felé rohant s ha ez ki nem menekül, le is szurta volna. Pozsonyba érkezve, mind a két vitatkozót a városházára kísérték be, hol letartóztatták őket.

— Régi hűn. Még az 1877-ik év márcziusban történt, hogy Weletin morvaországi községben meggyilkolva találtak egy Kudratta Jakab nevű osendört, aki Weletinben állomásozott. A gyilkosság gyanuja Kadlicsek Márton kőműves ellen irányult, akit annak idején le is tartóztattak, de tizenhárom hónapi vizsgálati fogság után szabadon bocsátották. Powliny magy.-brodi osendörömester ujabban igen sok terhelő adat nyomára jött Kadlicsek ellen úgy, hogy Kadlicseket újra letartóztatták. Még nem vallott ugyan be semmit, de a börtönben már egészen megtört és a gyilkosság gyanuját nem utasítja vissza olyan határozottsággal, a mint azt tizenhat évvel ezelőtt tette.

— A szilvarcsei parasztdráma. E hó 11-én a Szalontáról Sarkadra robogó esti vonat egy szép fiatal parasztlány, Parzsa Mari testén robogott keresztül. Akkor öngyilkosnak vélte mindenki, de rövid hét alatt szenzációs fordulat állott be. A vizsgálat kiderítette a következőket: A 26. és 27. számú örházak

között a mozdonyvezető észrevette, hogy a vágányra egy mozgó fehér alak kuszik fel és keresztül fekszik azon. A vonatot nyomban megállították és Friedl kalauz a vonat mögött megtalálta egy 18—20 éves, fehér ing és szoknyába öltözött nő hulláját, mely hanyatt feküdt a vágányon. A test teljesen élettelen volt, de nem vérzett s az elvérzés nyomai a pályán egyáltalán nem voltak láthatók; a törzs fel meleg s a tagok hajlíthatók voltak. Csak a levágott kézfeje volt egészen hideg, de vérnyom e mellett sem volt látható, sőt ruháján is csupán néhány vércsep látszott. A kalauz kiemelte vallomásaiban, hogy a mikor baloldalt az ajtón kitekintett, az erdőben egy mozgó lámpát látott, mintha valaki lámpással kezében rohant volna az erdőben a fák között, többször fel-fel csillant a lámpa világa, mindig távolodva, mig végre a sűrűben eltűnt. E vallomásokat azt látszanak megerősíteni, hogy egy ismeretlen ember előbb megfojtotta a fiatal asszonyt s hogy ezen bűnét elpalástolja, lámpával kezében a holttestet a vágányra helyezte. A osendörög megejtette a nyomozást s mindenekelőtt Deli István méhkereki juhászt, a meggyilkolt asszony férjét hallgatta ki, ki azonban azt állítja, hogy a dolgról semmit sem tud.

— Római leletek Kolozsvárott. A városi csatornázási munkálatok közben közel az egyetemhez és a katolikus főgimnáziumhoz egy római korból származó becses sirra bukkantak, a melyben két hatalmas kőkoporsó és egy nagy sarkó volt. A sarkóvet, a mely tisztán kivehető római alakot ábrázol, kiasták. A két teljesen ép kőkoporsót most fejtik ki a földből.

— Turistaszerencsétlenségek mindenfelé. A turista-egyesületnek 1895-ik évi évkönyvei számos szomorú adatot fognak tartalmazni. A saison kezdetétől alig mult el nap, hogy új meg új szerencsétlenségnek hírére ne hozta volna a táviró. A turistaszervező napról-napra erősebben hódít, mindinkább több követője akad, és a ki nyáron valamelyik fűrdőhelyen tölti el idejét és a közelben levő magas hegyet, a melyre rendezett utak vezetnek fel, az utak szélein karfákkal, padokkal és így minden veszély nélkül érhetik el a tetőt, eredményeiktől elbizakodva már kész hegymászóknak képzelnék magukat, a kik a következő éven csodálatos könnyelműséggel keresik fel a legnagyobb és legveszedelmesebb hegyeket és havasokat és a vakmerő kísérletnek legtöbbször megadják az árát vagy összetörtten szétzuzott testtel találják meg holttesteiket egy hegyszakadékban, a hova lezuhtak, vagy pedig súlyos sebekkel borítva, nyomorékon szállítják őket valamelyik menházba, a hol heteken keresztül fekszenek. Az idén különösen gazdag aratása volt a halálnak a turisták között és a szomorú esetek legnagyobb része a krajnai, karinthiai és stájer alpok között történt a svájci havasok között, a Montblancban, a melyet aránylag a legnagyobb számú turista keres fel, már sokkal kisebb számban történt szerencsétlenség. A mi hegyeink között halállal végződő szerencsétlenség nem történt. Okolni nem lehet senkit a megtörtént szerencsétlenségeikért, nagyobbrazt az illetők vigyázatlansága okozta a katasztrófát. Mindenesetre kívánatos lenne, hogy a különböző turista-egyesületek gondot fordítanak arra, hogy tagjaik lehetőleg csoportosan keressék fel az egyes veszélyesebb pontokat, vagy ha ez nem volna kivihető, úgy csak kipróbált és tapasztalt vezetőkkel engedjék őket azokra a helyekre, a melyek megmászása veszélyekkel jár. Végül pedig a hatóságoknak, a melyeknek körébe egyes turistáktól sűrűn látogatott hegységek tartoznak, kellene nagyobb gondot fordítani a hegyekre vezető utak biztonságára, a meredek sziklák és szakadékok áthidalására, az örökösen jéggel és hóval borított helyeken kellő mennyiségű mentő- és segítőeszközökre, hogy ezekkel, ha nem is szüntetnék meg a veszedelmet, de mindenesetre korlátoznák azoknak a számát. A legutolsó napokban ismét három szerencsétlenségről kell hírt adnunk. Chamonixból, a francia alpok egyik legszebb vidékéről azt a hírt kapjuk, hogy dr. Schnürdreher Róbert prágai ügyvéd két olasz vezetővel a Mont-Blancra való felmenetele alkalmával a hegyszakadékba suhant. Schnürdreher is néhány alkalommal volt a Mont-Blanc egyes, könnyebben hozzáférhető csúcsain és ebből bátorságot merítve, a Mont-Blanc platójára vezető

veszedelmes utat is meg akarta tenni. Vakmerő kísérletének az eredménye az a három összezuzott holttest volt, a melyet a chamónixi hegyszakadékban ma találtak fel. — A Grác melletti Steiner alpokban pedig egy Wunderlich nevű technikus járt szerencsétlenül. Vezető nélkül akaráván a csomóra feljutni, egy keskeny sziklahasadékba zuhant bele, két napot kellett éltlen, szomjan a rettenetes helyzetben eltölteni, míg végre kétségbeesett segélykiáltásait meghallották a pásztrok és azoknak köszönheti megmenekülését. Végre a harmadik szerencsétlenség híréből Meránból kapjuk. Az áldozat itt egy Módl Pál nevű berlini jogász, a ki a Rameljochról zuhant le és szörnyet halt. Félő, hogy néhány hét alatt, a mely még a szezonból hátra van, újra szaporodni fog a szerencsétlenségeknek amugy is tartalmas sorozata.

— **Tolvajfogás biciklivel.** Hallatszott elég panasza a biciklizők kellemetlenségei ellen e most egy kerékpáros Kolozsavárot bizonyította, hogy gyakorlatilag hasznára is vannak a nagy közönségnek, legalább a rendőrségnek igen. Buttyka y Menyhért magánzó házába a nyitva hagyott ajtón behatolt egy Béres András nevű kömives. Felfeszegette az íróasztal fiókjait, honnan több régi arany- és ezüst-pénzt, egy töltött revolvert és ékszeret emelt el. Eppen elmenekülőben volt, mikor a házigazda fia hazajött s észrevette. A tolvaj vad futásnak eredt s már majdnem kimenekült az üldözők kezei közül, mikor az egyik utozán szemben kerékpározott vele Friedmann Jakab hivatalnok. Ő is észrevette, hogy tolvajt kergetnek. Nosza biciklijével utána iramodott s az egyik utoza végén, midőn közelébe ért, hirtelen leugrott a bicikliről s a m r kifáradt tolvajt nyakon csipte, erre az üldözők is beérték a tolvajt s lefűlélvén, rendőrségre kísérték.

— **Érdekes főúri válópör.** Báró Fejérvári Géza honvédelmi miniszter feleségét, szül. Biedermann Saroltát tudvalevőleg azon ürügy alatt, hogy elmebeteg, a radegundi hidegvizgyógyintézetben tartják és gondnokság alá helyezik. Mint értesülünk az érdekes válópörben újabb fordulat állott be. Alig érkezett Budapestre a hercegprímás, Fejérváryné audenciára jelentkezett. Ez audienciával a báróné meg akarta előzni a primási főszentszéknél a válásra vonatkozó megerősítését, Vaszary Kolos bibornok hercegprímás szombatn fogadta egy óráig tartó kihallgatáson a bárónét, kit ügyvédje kísért az audienciára. Tegnap reggel Bécsbe utazott báró Fejérváryné, hogy onnan a törvényszékhez benyújtsa a gondnokság alól való felmentését kérő folyamodását.

— **Gyilkos szerelmespár.** Neudorf morva községben néhány nap előtt szörnyű gyilkosság történt. Egy Okurka nevű munkás, a ki egyik nős társánál, Kolaszknél lakott, szerelmi viszonyt folytatott Kolaczek nejével. A tiltott viszonyt nagyon utjába volt a férj és az elvetemült asszony azt tanácsolta szeretőjének, hogy tegyék el a férjet láb alól. Okurka hallgatott a tanácsra és az asszonnyal együtt megtámadta a mit sem sejtő férjet és fejszeapásokkal agyonütötték. A minden emberi érzésből kivetkőzött gyilkosok rémítő kegyetlenséggel végezték munkájukat. — Maga az asszony tartotta a szerencsétlen áldozatot, hogy a fejszeapások, a melyeket a szeretője feléje sújtott, annál biztosabban találjanak.

— **Egy nőegylet zürzavarai.** A budapesti „Első magyar általános női betegsegélyzőegylet” és „Jótékonyági kör” ügyében a legnagyobb erélylyel folytatják a vizsgálatot. Grünwald városbíró és kiküldött hatósági biztos most a pénztári naplót vizsgálja át. Kiténik az iratokból, hogy Agnelliné volt igazgató, pénztáros és ellenőr egy személyben. — Ő vezette a pénztári könyvekbe kénykedve, minden sorrend nélkül a bevételi tételeket, ő eszközölte az utalványozásokat és kiadásokat. A hatósági biztos ma a nagy számban megjelent érdekelteket biztosította, hogy mindent elkövet, nehogy befizetett összegük teljesen odavesszen. Rohoska János most a kiadásokat állapítja meg pontosan és különösen azokat a tételeket vizsgálja meg, melyek a személyi kiadásokra vonatkoznak. Eddig 1884-ből 6000 frt személyi kiadásokra találtak, melyeket Agnelliné és férje

adtak ki. A királynál járt háromtagú küldöttség bécsi utazásának költségei 600 frtban vannak elszámolva.

— **A telefon Norvégiában.** Az egész földtekén alig van ország, a melyben a telefon annyira el volna terjedve mint Norvégiában. Ennek oka abban a körülményben rejlik, hogy a Norvégiában levő telefonszolgálatok nem nyereszkesedésre vannak alapítva és a minimális használati díjjal csak a befektetett kamat mérsékelt kamatozását és kezelési költségeket fedezik. Azonkívül nagyban elősegíti az a körülmény, hogy a telek tulajdonosok, a kiknek földjén a távbeszélő oszlopokat elhelyezik; az elfoglalt földterületért semmi kártérítést nem kívánnak. Még a kezelés is csak a legminimálisabb költséggel jár, mert az egyes készülékeket is magok a felek szerzik be. Ilyen körülmények között nem lehet csodálni, ha a távbeszélő oszlopok, a szivizációknak a nérvöldmutatói Norvégia legtávolabbi sarkában is láthatók.

— **Új telefonkészüléket mutattak be** Brandt Viktor deési lakos, Haum és Blank gépészek a budapesti Otthon-körben. Az új készülék praktikus előnye abban nyilvánul, hogy a hang a kagyló használata nélkül az egész szobában tisztán és érthetően hallható. — Az újságírók nagy érdeklődéssel szemléltek meg az új készüléket, a mely különösen a bécsi, vagy más távolabb eső telefonállomásokra rendezhető be czélszerűen. Az éppen a körben jelen volt Gyöngyi, a városligeti szinkortagja mindjárt egyik legújabb Goldstein Számi kupléját énekelte bele a telefonba s a dal az egész hallgatóság körében élénk derűtséget keltett. A készülék igen olcsó és minden telefonhuzalhoz alkalmazható.

— **Megírta a saját regényét.** Tizenhét év előtt Ráth Mór kiadásában ilyen című regény jelent meg:

Szegett szárnnyal.

— Regény két kötetben. —

Írta: Egy asszony.

Budapest.

1878.

A regény szerzője egy nagyváradai szép asszony volt, egy ottani hivatalnok felesége, egy budapesti nagykereskedő leánya. Sokat szerepelt a nagyváradai hangversenyeken kitűnő szongorajátékkal és szeretett irogatni is. Regényében egy előkelő asszonyt festett, a ki elbukik és teljes elzűllését öngyilkossággal végzi. Az írónő nem gondolta, hogy saját regényét írja meg. Az ura elkergette, mert botlott és az egykor tisztas helyzetben levő asszony végre oda jutott, hogy csak leánynevével említi: Kátz Ceczil. Lassankint úgy elzűllött, hogy kikerült az utazásra, onnan a börtönbe s tegnap reggel Sasabó Mihály nagyváradai rendőrtizedest azzal verték föl álmából, hogy az egyik cella lakója öngyilkossá lett. Kátz Ceczil volt, a ki a kötényéből csinált hurkon az ajtószarokra akasztotta föl magát. Még idején levágták és eszméletlen, de élő állapotban a kórházba vitték. Így írja le ezt a szomorú történetet a Nagyvárad.

— **Köszönetnyilvánítás.** Tede schi Viktor úr, a jó szívről ismert emberbarát 8 $\frac{1}{2}$ kilogramm cukorkadarabkákat adományozott a szegény tanulók felségélyezésére, mely jótéteményért a kis árvák nevében ez uton is köszönetet mond Csik János, egyesületi gazda.

— **Köszönetnyilvánítás.** Farkas Aranka kisasszony Siklón az aradi izraelita árvaház javára 5 forintot, továbbá Meer Armin úr és neje Csermón, elhalt Holländer Sámuelné ravatalára szánt koszorú megváltására 10 forintot adományozni szíveskedtek, mely nemesszirű adományokért hálás köszönetét fejezi ki Bing Vilmos, elnök.

— **Apró hírek.** Világoson Dobos Mitru odaváló lakos Jorgovits Demeter aradi szárszabótól egy 7 forint értékű szűrt lopott el a vásáron. A tettest azonnal letartóztatták. — Világoson Bugye Pável odaváló lakosnak a napokban ismeretlen tettes két zsák búzát lopott le a kocsijáról. — Buttyinban Brajár Luka, Brajár Flóra és Zimbrán Metse buttyini asszonyok régebbi időből származó ellenszemből behatoltak Lusta Filemoané házába és ott több tárgy összezuzásával 7 frt kárt okoztak.

TANÜGY.

Beiratás.

Az aradi községi polgári iskolánál a magánvizsgálatok augusztus 31-én d. e. 8 órától kezdve tartatnak meg. A magánvizsgálatokra vonatkozó miniszteri szabályzat 53. §-a értelmében azon folyamodó, a ki a részére engedélyezett magánvizsgálaton nem jelentkezik, csak uja b-b

folyamodás útján és csak a következő szabályszerű határidőben bocsátható ismét magánvizsgálatra.

A kik tehát augusztus 31-én a részükre engedélyezett magánvizsgálatra nem jelentkeznek, azok legközelebb csak is karácsonykor tehetnek vizsgálatot.

A középiskolából a polgári iskolába át lépő tanulók felvételi vizsgálatára, valamint a polgári iskola negyedik osztályában bukott tanulók javító vizsgálatára augusztus hó 31-én d. u. 8 órakor tartatnak meg.

Aradon, 1895. aug. 24.

NIEDERMAYER TÓBIÁS,
polg. isk. igazgató.

(—) **Az aradi kir. főgymnasiumban a beiratás** szeptember hó első három napján d. e. 9—12-ig és délután 3—5-ig történik. Szeptember 1-én csak III. oszt. tanulók vétetnek fel. A július elején beiratkozottak tartoznak szeptember 4-ig az illető osztályfőnöknél jelentkezni és bemutatni felvételi igazolványukat; ellenkező esetre a belépésre való jogosultságukat valamint a fővételi díjat is elvesztik. Az első izben belépők és a más intézetből jövők a bizonyítványon kívül a születési bizonyítványt és a másodolási igazolványt bemutatni tartoznak. A felvételnél fizetendő díjak összege 6 frt 70 kr. — A pótló vizsgálatok ideje aug. 30-a d. u. 3 órakor, a javítóvizsgálatok ideje aug. 31-e d. e. 8—12-ig (egy tárgyból) és d. u. 2 órakor (két tárgyból.) E vizsgálatok rendje az intézeti fekete táblán olvasható.

(—) **Felhívás.** Az Arad sz. kir. városi alósfoku ipariskolában (tanonciskola) a jövő tanévre való beiratások szeptember 1-én és 8-ikán (vasárnap) délelőtt 8—11 óráig, 2-ikán (hétfőn), 3-ikán (kedden) és 4-ikén (szerdán) délután 5—7 óráig eszközöltetnek a templomutcai iskolaépület földszinti termében. A tanoncizok a beiratásnál az előző évi iskolai bizonyítványnyal, ujon felvett tanoncizok az ipar-testület által kiadandó felvételi igazolványnyal kell, hogy megjelenjenek. Minden tanonciz 1 frt tandíjt, 10 kr ellenőrző könyvecske díjt, író, rajzeszközökért és könyvért 1 frt általányt összesen tehát 2 frt 20 krt fizet a beiratáskor. Mintán a tanítás szeptember 15-ikén kezdetét veszti; felhivatnak az összes tanonciztartó iparostesterek, hogy tanoncizaik a jelzett határidőben annál inkább beirassák, mert azon-tul az 1884. XVII. törvényozikk értelmében eljárás fog követtetni. Az ipariskolai bizottság.

TÁVIRATOK.

A miniszterelnök Besztercebányán.

Budapest, aug. 28. (Saj. tud. táv.) Bányffy miniszterelnököt ma Besztercebányán nagy ünnepségekkel fogadta az országos erdészeti egyesület, hangsúlyozva nagyfontosságát a felsőbb erdészeti tanítás fejlesztésének és a népszerű erdészeti művek terjesztésének szükségét.

Anyakönyvvezetők kinevezése.

Budapest, aug. 28. (Saj. tud. táv.) A Bud. Tud. jelenti, hogy Perczel Dezső belügyminiszter ma kinevezte a hajdumegyei anyakönyvvezetőket, valamint Abauj-Torna, Békés, Csanád és Esztergom megyében néhány pótkinevezést eszközölt és a piliscsabai anyakönyvvezető-helyettesét tisztétől felmentette.

Jakffy Tódor temetése.

Lökösháza, aug. 28. (Saj. tud. táv.) Jakabffy Tódor temetése csendben folyt le. Jelen voltak a rokonok és az aradi ösmerősök.

Szerbiai hadgyakorlatok.

Belgrád, aug. 28. (Saj. tud. táv.) A podumávszki és sumadiai divisiók szeptemberben tartják meg hadgyakorlataikat,

melyekhez a tartalékosok már behivattak. A többi divízió az idén októberben tartja meg a nagy hadgyakorlatokat.

Elfogott összeesküvők.

Belgrád, augusztus 28. (Saj. tud. táv.)
Ferdinánd fejedelem ellen tervezett összeesküvés intézőit elfogták. Huszan vannak, köztük Tufekcsiev Stambulov gyilkosa, valamint Czankov és Karavelow. A hirt fenntartással közöljük.

Montenegrói állandó hadsereg.

Czettinje, aug. 28. (Saj. tud. táv.)
A Montenegróban tervezett állandó hadsereg számára részben már megkezdték a kaszárnyák építését. Cetinjében egy nagy kaszárnyát, több más ponton kisebb méretű kaszárnyákat terveznek, Nachiában pedig löpörgyár épül.

Megszökött szenátor.

Páris, augusztus 28. (Saj. tud. táv.)
A déli vasut ügyében kompromittált Majnier szenátor erős őrizet daczára megszökött.

Az örmény-kérdés.

Konstantinápoly, aug. 28. (Saj. tud. táv.)
A nagykövetek elégedetlenek a porta intézkedéseivel s azért az összes hatalmakat felszólítják, hogy az örményekkel szemben tanúsított bánásmódjára európai ellenőrző bizottságot szervezzenek.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti áru és értéktőzsdé.

— Gyenes és Balog oszlogjelentése. —

Budapest, augusztus 28.

Gabonaüzlet: Buzát ma jól kínáltak, a vételkedv jó volt s az irányzat megcsillárdult. Elkelt 35000 mm. változatlan napi áron.

	mmásza	kg	frt
Tiszavidéki	500	82. ⁵	6.60
"	100	82. ⁵	6.55
"	800	82.	6.55
"	100	81. ⁵	6.55
"	500	81. ⁵	6.50
"	800	81. ⁵	6.45
"	200	81. ⁴	6.45
"	1000	81.	6.47 ¹ / ₂
"	800	81.	6.50
"	800	81.	6.60
"	100	81.	6.55
"	300	81.	6.50
"	100	81.	6.50
"	1000	81.	6.50
"	900	81.	6.55
"	500	81. ⁵	6.50
"	800	81.	6.50
"	200	79. ⁵	6.50
"	100	80. ⁵	6.50
"	200	80. ⁴	6.42 ¹ / ₂
"	100	80.	6.42 ¹ / ₂
"	1100	80. ⁵	6.47 ¹ / ₂
"	800	79. ⁵	6.45
"	100	80.	6.45
"	100	80.	6.40
"	400	80.	6.45
Pestvidék	200	80.	6.47 ¹ / ₂
"	500	78. ⁵	6.32 ¹ / ₂
"	100	77.	6.25
"	1400	78. ⁵	6.51 ¹ / ₂
Bánáti	200	78. ⁵	6.32 ¹ / ₂
"	5870	77.	6.25
Zentai	4400	78. ⁵	6.42 ¹ / ₂
"	800	78.	6.35
Székesfehérvári	1100	79. ⁵	6.55
Bihari	1000	78. ⁴	6.20
Felső-tiszai	100	79.	6.55
Rosa	200	5.47	
"	300	5.45	
"	200	5.40	
Zab	100	5.75	
"	200	5.85	
"	200	5.65	
"	200	5.60	

Határidőüzlet. Amerikából érkezett valamint lanyhább jegyzésekre nálunk csak változatlanul indult az üzlet a tengeriben. Buza gyenge kereslet mellett változatlanul, ellenben tengeri élénk üzletmenetre szilárdan zárultak.

Zárul 12 órakor:

Osi buza	6.31—6.38
Buza május—júniusra	6.78—6.78
Osi roza	5.85—5.86
Tengeri május—júniusra	5.47—5.48
Tengeri július—augusztusra	5.85—5.86
Osi zab	5.61—5.63
Repoze	9.15—9.55

Külföld: New-York: búzára $\frac{7}{8}$ —, tengerire $\frac{1}{4}$ —, lanyhább. **Chicago:** búzára $\frac{1}{2}$ — $\frac{3}{4}$, tengerire $\frac{1}{8}$ — lanyhább. **Páris** tartott, **London** tartozkodó, **Liverpool** szilárd.

Értéktőzsdé: Változatlanul indult az üzlet, míg később bécsi lanyhább jegyzésekre nálunk is megnyitultak, s úgy nemzetközi mint helyi papírok lanyhán zárultak.

Zárul 12 órakor:

Osztrák hitelrészvény	404.50
Magyar hitelrészvény	490.—
Osztrák államvasut	406.50
Rima-Murányi	289.—
Lombard	111.—

— **Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok, 1895. évi augusztus hó 27-én. Hízott sertés árak:** 1. Magyar első rendű: 1. Öreg nehéz (páronként 400 kg-ron felüli súlyban) —. krig. Öreg közép (páronként 300—400 kilogramm súlyban) —. krig. Fialat nehéz (pkint 320 kg-ron felüli súlyban) 50.—51. krig. Fialat közép (pkint 251—320 krig súlyban) 50.—51. krig. Fialat könnyű (pkint 250 kgr. terjedő súlyban) 49.—50. krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kg-ron felüli súlyban) —. krig. — Közép (pkint 220—280 kgr. súlyban) —. krig. — Könnyű (pkint 220 kgr. terjedő súlyban) —. krig. **Szerbiai:** Nehéz (páronként 260 kg-ron felüli súlyban) 50.—51. krig. Közép (páronként 220—260 kilogramm súlyban) 49.—50. — krig. — Könnyű (páronként 220 kgr. terjedő súlyban) 49.—50. krig. **Sertés létszám** 1895. aug. hó 25-én volt készlet 29501 darab. 1895. aug. hó 26-án felhajtott: — darab. 1895. auguszt. 26-én elszállított 220 drb. 1895. augusztus 27-én maradt készletben 29281 drb. — A hízottsertés üzletirányzata: Változatlan.

Szeszüzlet.

— Augusztus 28. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 52 forint 25 krajczár, kicsinyben 52 forint 75 krajczár hordó nélkül, per 100 liter % beleértve 35 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatőzsdé.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, augusztus 28. d. n. 5 óra.

Buza bánági új	6.15—6.50
Buza tiszavidéki	6.10—6.45
Buza pestvidéki	6.10—6.45
Buza fejmegyei	6.10—6.45
Buza bácskai	6.10—6.45
Roze új, elsőrendű	5.40—5.45
Roze új, másodrendű	5.35—5.40
Arpa takarmány	5.15—5.40
Arpa égetai való	5.60—5.80
Arpa sörfőzdei	6.90—8.—
Zab	5.50—5.75
Tengeri bánági	5.45—5.50
Tengeri másnévű	5.35—5.40
Káposzta-repoze bánági	8.—8.50
Kóles	—
Buza márczius—április	6.75—6.77
Buza szeptember—október	6.31—6.38
Buza május—június	—
Roze szeptember—október	5.49—5.51
Tengeri május—június	4.50—4.52
Tengeri július—augusztus	—
Tengeri októberre	5.28—5.30
Zab márczius—április	5.32—5.84
Zab szeptember—október	5.58—5.60
Káposzta-repoze augusztus—szeptember 1894.	9.45—9.50

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, 1895. augusztus 28.

Magyar aranyjárdék $\frac{4}{8}$	122.50
Magyar koronajárdék $\frac{4}{8}$	99.90
Magyar arany $\frac{4}{8}$	124.25
Magyar ezüst $\frac{4}{8}$	103.50
Magyar keleti vasut 1876.	122.—
Magyar földtehermentesítési kötvény	82.25
Magyar földtehermentesítési kötvény	101.25
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	98.75
Magyar nyeremény-sorsjegy kölcsön	159.—
Tiszszabályozási és szegedi kölcsön	146.50
Osztrák papírjárdék	101.—
Osztrák járdék ezüst	101.25
Osztrák járdék arany	122.75
Koronajárdék	101.25
1860-iki államsorsjegy	154.50
Osztrák-magyar bankrészvény	1065.—
Magyar hitelbank részvény	490.—
Osztrák hitelbank részvény	404.40

Hivatalos árfolyamok

a bécsi áru- és értéktőzsdén.

— Aradi ipar- és népbank pénzváltó-üzlet tudósítása. —
Bécs, 1895. augusztus 28.

Magyar koronajárdék %	100.—
Magyar hitelrészvény	491.75
Osztrák hitelrészvény	406.—
Anglóbank részvény	171.25
Laenderbank részvény	232.10
Bécsi bankkegyesületi részvény	189.90
Osztrák államvasut részvény	408.50
Déli vasut részvény	111.37
Osztrák északnyugati vasut részvény	—
Osztrák északnyugati (Elbevölgyi) részvény	292.52
Budapesti villamos városi vasut részvény	—
Salgó-tarjáni részvény	—
Rimamurányi részvény	288.50
Brassói köszénbánya részvény	—
Dunagőzhajzási részvény	554.—
Lloyd-társulat részvény	570.—
Alpesi bányarészvény	98.10
Union	355.75
Török sorsjegy	78.60

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Nagyváradra. Azt a színházi levelet arról a kisasszonyról lapunk egy barátja írta, ki a minap Váradon járt s csupa kíváncsiságból meglátogatta a bódét. Hogy ki az illető, azt természetesen nem áruljuk el, lévén ez egy szerkesztőségben a gvalléria dolga. De mivel a radi ember írta a kérdésben levő színésznőről azt a kemény kritikát, annál inkább elfogulatlanul vettük az ő sorait s közzétük szívesen. Hogy külföldben igazunk volt, abból is látszik, hogy a „Nagyvárad” még erősebben megmondotta véleményét arról a kezdő színésznőről.

Augusztia (Arad). Nagyon szép, ha az ön nevenapját olyan szépen megünnepelelték s hogy még bort is adott a vendégeinek. Kár, hogy az étlapot is be nem küldötte mindjárt közlés végett. As adresst azonban elvettette uraságod. Az ilyen névnap csúczókat másutt szokták nagy előszeretettel közölni; forduljon a toaszt-áradattal bizalommal azokhoz.

LÉGTŰNETI ÉSZLELETEK.

Hó és nap	Légnyomás milliméterekben		Hőmérséklet C°	
	legmagasb	legalacsonyabb	legmagasb	legalacsonyabb
Aug. 17	765.7	762.2	19.2	7.4
" 18	67.8	66.2	20.5	8.5
" 19	67.7	66.5	22.6	6.0
" 20	67.1	65.7	24.7	8.5
" 21	67.5	66.3	27.4	10.5
" 22	68.3	66.7	29.0	12.2
" 23	67.5	65.4	30.2	13.3

Hó és nap	Szél		Felhőzet	Észrevétel
	iránya	erőssége		
Aug. 17	EN.	5	félborult	—
" 18	EN.	5	derült	—
" 19	EN.	3	derült	—
" 20	EN.	3	derült	—
" 21	EN.	3	derült	—
" 22	K.	4	derült	—
" 23	DK.	5	derült	—

POSGAY LAJOS dr.

VIZJELZÉS.

1895. évi augusztus hó 28-án reggel 7 órakor észlelt viszállások, időjárás és hőfokok a marosi és tiszai vizmérőzóna:

Észlelési állomás	Hőmérséklet C°	Időjárás	Vizállás	
			ostimétr.	légtartásig ostimétr.
Branyioska	+ 14°	derült	+ 21	—
Gyulafehérvár	+ 14°	derült	— 50	—
Arad	+ 15°	derült	— 130	—
Makó	+ 17°	derült	— 16	—
Szeged	+ 16°	derült	+ 92	—

A + jel a 0 feletti hőmérsék és vizállásokat jelzi.
A — jel a 0 alatti hőmérsék és vizállásokat jelzi.
Arad, 1895. augusztus 28.

A m. kir. fölyammérőki hivatal.

IDEGENEK NÉVSORA.

— Augusztus 28. —

Fehér Kereszt szálloda: Zauner Ignác kereskedő, Szeged. Braun Emil földbírtokos, Denta. Veiner Mihály honvéd hadnagy, Budapest. Herz Ödön honvéd hadnagy, Nagybecskerek.

Három Király szálloda: Schmid József udvarmester, Galiczia. Reitter Péter földműves, Brünn.

Vasúti szálloda: Ungurián Manó ügyvéd, Temesvár. Jarolin Gyula állomás felvigyázó, Petrozsény.

Felvilós szerkesztő: Vass Géza.

M. kir. államv. Bpest-déli üzletv.

15546. III. szám.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak Zimony állomásán 1896. évi február hó 15-én megüresedő vendéglői üzletnek ugyanazon naptól számított három évi időtartamra azaz 1899. évi febr. hó 15-ig terjedő bérlete iránt ezennel újból pályázat hirdettetik, mely nyilvános tárgyaláson fe bontandó ajánlatok útján döntenek el.

Minden ajánlatnak 50 kros bélyeggel ellátva és okmányokkal felszerelve kell lennie; a borítékra pedig a következő felirat irandó: „Ajánlat a

m. kir. államvasutak Zimony állomásán lévő vendéglői üzletre 15.546/95 számhoz.“

Az ajánlatok borítékba zárva és lepecsételve 1895. évi szeptember 3-án déli 12 óráig a m. kir. államvasutak budapest-déli üzletvezetősége titkári hivatalához czimezve posta útján térti vevény mellett nyújtandók be bánatpénz fejében pedig 200 azaz kétszáz forint készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban szintén posta útján a nevezett üzletvezetőség gyűjtőpénztárához Budapestre 1895 évi szeptember hó 2 án déli 12 óráig beküldendő.

Az értékpapírok a budapesti vagy bécs tőzsdén legutóbb jegyzett 14 napnál nem régebbi utolsó s a névértéket meg nem haladó napi árfolyam szerinti értékben számíttatnak.

A vendéglői bérletére vonatkozó feltételek a nevezett üzletvezetőség III. forgalmi és kereske-

delmi osztályában (külső-kerepesi ut II. ház. II. em. 28. ajtószám) miért is az ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy a feltételeket ismeri s azokat magára nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadja.

A feltételektől eltérő, vagy a kitűzött határidőn túl beérkezett ajánlatok figyelembe vételni nem fognak.

A m. kir. államvasutak bpest-déli üzletvezetősége fenntartja magának azon jogot, hogy az ajánlattevők közül tekintet nélkül az ajánlott bérösszegre szabadon választhasson.

Budapest, 1895. június hó 25-én.

Az üzletvezetőség.

VASUTI VONATOK MENETRENDJE

Ervényes 1895. évi április hó 1-étől.

Budapest—Arad.

Table with columns: Budapest, Arad, times (reggel, délut., este) and direction (indul, érkezik).

Arad—Budapest.

Table with columns: Arad, Budapest, times (d. e., reggel, este) and direction (indul, érkezik).

Erdély felé.

Table with columns: Arad, Erdély, times (d. u., reggel, este) and direction (indul, érkezik).

Erdély felől.

Table with columns: Erdély, Arad, times (éjjel, este) and direction (indul, érkezik).

Arad—Csaba—Nagyvárad.

Table with columns: Arad, Csaba, Nagyvárad, times (reggel, délut.) and direction (indul, érkezik).

Nagyvárad—Csaba—Arad.

Table with columns: Nagyvárad, Csaba, Arad, times (délután, este) and direction (indul, érkezik).

Arad—Temesvár.

Table with columns: Arad, Temesvár, times (reggel, d. e., délut.) and direction (indul, érkezik).

Temesvár—Arad.

Table with columns: Temesvár, Arad, times (reggel, d. u., este) and direction (indul, érkezik).

Uj-Szt.-Anna—Kétegyháza.

Table with columns: Uj-Szt.-Anna, Kétegyháza, times (d. e., este) and direction (indul, érkezik).

Kétegyháza—Uj-Szt.-Anna.

Table with columns: Kétegyháza, Uj-Szt.-Anna, times (reggel, d. u.) and direction (indul, érkezik).

Mezőhegyes—Kétegyháza.

Table with columns: Mezőhegyes, Kétegyháza, times (d. e., este) and direction (indul, érkezik).

Kétegyháza—Mezőhegyes.

Table with columns: Kétegyháza, Mezőhegyes, times (reggel, délután) and direction (indul, érkezik).

Arad—Szeged.

Table with columns: Arad, Szeged, times (reggel, d. e., este) and direction (indul, érkezik).

Szeged—Arad.

Table with columns: Szeged, Arad, times (este, d. u., este) and direction (indul, érkezik).

Arad—Gurahoncz.

Table with columns: Arad, Gurahoncz, times (reggel, d. u., este) and direction (indul, érkezik).

Gurahoncz—Arad.

Table with columns: Gurahoncz, Arad, times (reggel, d. u., este) and direction (indul, érkezik).

Borosjenő—Csersző.

Table with columns: Borosjenő, Csersző, times (délután, este) and direction (indul, érkezik).

Csersző—Borosjenő.

Table with columns: Csersző, Borosjenő, times (reggel, délután) and direction (indul, érkezik).

Borossebes—Ményháza.

Table with columns: Borossebes, Ményháza, times (d. e., este) and direction (indul, érkezik).

Gelddarlehen

Auf Grundstücke, Provinzhäuser in 40 jähriger Amortisation $5\frac{1}{2}\%$, auf 50 Jahre 5% . Mühlen und Fabriken 32 Jahre amortisierbar 6% , auf Neubauten wird bei Beginn des Baues 50% Darlehen, bei gänzlichem Fertigwerden weitere 50% zu 6% igem Zinsfusse bewilliget. Personalkredit jeden Standes in $\frac{1}{4}$ jähriger Tilligung $6-7\%$ ige Zinsen, und kann bis 10,000 Gulden in Anspruch genommen werden. Näheres: Budapest Hazai és külföldi jelzalog K. Kerepesi-ut 51. II. em. 25.

**Hazai és Külföldi
Bank jelzalog Kölcsön (K.)
Budapest, Kerepesi-ut 51.**

685

18254/1895.

Hirdetmény.

Közhirre teszük, miszerint a nagymélt. m. kir. földmívelésügyi miniszteriumnak 59560/95. sz. kelt rendeletével, tekintettel a kőbányai sertéspiaczon levő összes sertések kedvező egészségi állapotára megengedtetik hogy ezen sertéseket a kőbányai sertéspiacz állategészségügyi rendtartása, valamint a belföldi forgalom szabályozására és ellenőrzésére nézve fennálló állategészség rendőri szabályok betartása mellett azonnal leendő levágásra az ország bármely vasuti állomással bíró helyére szállítani lehessen.

Ezen sertéseknek vasuton történő elszállításánál a rendeltetési hely hatóságát a hivatal főnöke a sertés szállítvány indításáról a fél költségére esetről-esetre táviratilag értesíti, mely táviratnak a feladó és címzett nevét, a sertések darab számának és rendeltetési helyének pontos megjelölését is tartalmaznia kell.

A rendeltetési helyre való megérkezéskor a sertések a levágás helyére kizárólag szekereken szállítandók, és e szekerek minden szállítás után forró luggal teljesen lemosandók.

A fővárosba és közvetlen környékére kocsikon történő elszállításnál a hivatal a rendeltetési hely hatóságának írásbeli értesítést fog küldeni melyet és a sertések levágatása után a levágatás megtörténtének tanúsítása mellett a hivatalnak azonnal visszaküldeni köteles.

Arad, 1895. évi augusztus hó 20-án.

A városi tanács.

0476/895. k. h.

Végzés.

Arad sz. kir város polgármestere mint II-od fokú állategészségügyi hatóság 1568/kt. p. m. sz. a. kelt határozatával a szarvasmarha állományban fellépett száj és körömfájás járványát megszüntnek nyilvánította, melynél fogva 9219/kt. sz. a. végzésemmel elrendelt zárlatot feloldotta.

Ennélfogva a midőn Arad sz. kir. városba a hasított körmű állatokkal való közlekedést, a birkás dűldi legelőnek felszabadítását valamint az eddig eltiltott heti marhavásárnak megtartását szabadnak nyilvánítom egyuttal Otvenes, Szt.-Lányfalva, Kis-Pereg községekből sertés orbáncz miatt, Krasó-Szőrény és Békés megyékből sertésvész miatt sertéseknek, Mondorlak, Glogovác, Taucz, Livada-pusztá, Györök, Világoshoz tartozó, Bohus birtok, Simánd, Mikalaka, Kujed, Csicsér, Uj-Panát, Otvenes, Kis-Szent-Miklós, herczeg. Sulkovszky Kerek községhez tartozó uradalmi major, Mácsa községhez tartozó Uj-topilla és Abrányi-pusztá, Tövis-egyházi pusztá, Lippa, és Kurtakér községekből, mint a hol a ragadós száj és körömfájás járványszerűleg fellépett, hasított körmű állatoknak valamint szálás takarmánynak Aradra való behozatálát megtiltom.

Aradon, 1895. augusztus 18.

**Sarlot Domokos
főkapitány.**

18008/1895.

Hirdetmény.

A nagymélt. m. kir. földmívelésügyi miniszteriumnak leirata alapján közhirre teszük, hogy Románia Szuoza kerületében sertésvész ütven ki, sertéseknek élő vagy leölt állapotban, ugy szintén friss sertéshusnak Rumániából Magyarországra behozatala további intézkedésig betiltatott és hogy a honi származású legeltetés végett Rumániába hajtott sertéseket a m. kir. belépő állomások csak f. évi augusztus 14-től számítandó 8 napon belül és szabályszerű eljárás mellett bocsátják vissza.

Arad, 1895. évi augusztus hó 17-én.

A városi tanács.

16599/95.

Hirdetmény.

A nm. m. kir. földmívelésügyi miniszterium leirata alapján közhirre teszük, hogy a sziléziai cs. kir. tartományi kormány folyó évi július hó 19-én 13370. alatt kelt értesítése szerint a kőrözdő állatoknak (szarvasmarha, juh és kecske) Arad, Bács-Bodrog, Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun, Somogy Tolna és Zala vármegyék, valamint Arad, Baja, Zombor, Ujvidék, Szabadka és Pécs városok területéről Sziléziába való kivitelét további intézkedésig megtiltotta.

Arad, 1895. aug. 1.

A városi tanács.

18660/895.

Hirdetmény.

A nagymélt. m. kir. kereskedelemügyi miniszterium Neuman testvérek aradi szeszgyár tulajdonosok által Arad sz. kir. város belterületén, Pöltura és Gáj külvárosoknak a belvárossal való összekötése végett tervezett közúti vasutnak közigazgatási bejárása határidejéül f. évi augusztus hó 31-ik napjának d. e. 9 óráját, összejöveteli helyül pedig a városház tanácstermét tüzte ki.

Erről mindazokat, akik netán a tervezett vasut által érdekelve vannak, azzal értesítjük, hogy a közigazgatási bejárás alkalmával a tárgyaláson részt vehetnek.

Arad, 1895. évi augusztus hó 26.

A városi tanács.

Arad szab. kir. város polgármesterétől.

1852/1895. pm.

Hirdetmény.

Arad szab. kir. város törvényhatóságának gazdoló választmánya a legtöbb adót fizető törvényhatósági bizottsági tagoknak 1896. évre érvényes névjegyzékét összeállítván, az a folyó hó 25-től 15 napra közzemlére hivatalomban azzal tétetik ki hogy ellene ezen 15 nap alatt az 1886. évi XXI. t.cz. 28 §-a értelmében felelősségnek van helye.

Arad, 1825. évi augusztus 22-én.

Salacz Gyula

kir. tanácsos polgármester.

Hazai és külföldi Bank jelzalog Kölcsön K.

Budapest, Kerepesi-ut 51. II. emelet 25.

40 évi $5\frac{1}{2}\%$, 50 évi 5% törlesztési kölcsön földbirtokra, vidéki házakra és telkekre. Malmok és gyárak 32 évre 6% amortizáció uton, házak építkezési kölcsön 50% megkezdésnél, 50% teljes felépítés-után 6% kamat mellett. Személy hitel $\frac{1}{4}$ évi törlesztésre egész 10,000 frtig 6 és 7% pontos lebonyolítása.

Hazai és külföldi

Bank jelzalog Kölcsön (K)

Budapest, Kerepesi-ut 51

684

„Aradi nyomda éremnyomtatásig könyvnyomdája.”

Ház eladás.

Deák Ferencz-utca 16. sz.

és

Lázár Vilmos-utca (Fürdő-utca) 4. számú

eladó.

Bővebb felvilágosítás nyerhető Hájek Antal, üveg- és porcellán-kereskedésében Forray-utca 1. szám. 873.

Aradvármegye alispánjától.

18751/1895. sz.

Arlejtési hirdemény.

Az Arad zámi törvényhatósági út 23—85 kilmtr. szakaszán levő több hid és egyéb műtárgy újból építése és javítása munkálatainak 6716 frt 83 kr. költségi összeggel vállalati uton leendő biztosítása iránt folyó évi szeptember hó 11-ik napjának d. e. 10 órakor zárt ajánlati verseny tárgyalás fog tartatni, melyre vállalkozni szándékozó ezennel meghivatnak.

A zárt ajánlatokhoz bannompénz készpénzben vagy óvadék képes értékpapirokban, a kikiáltási ár 5% -a csatolandó, mely ebbeli bannompénz a vállalat elnyerése esetén, a vállalati összeg 10% -ának megfelelő óvadéokra kiegészítendő továbbá az ajánlatban kifejezve tunteendő ki az ajánlott az eredmény, mely ebbeli zárt ajánlatok folyó évi szeptember hó 11-ik napjának d. e. 9 óráig hozzám benyújtandók.

A később beadott, vagy a feltételeknek meg nem felelő ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Az árlejtési és építési feltételek az árlejtés napjáig az aradmegyei m. kir. államépítészeti hivatalnál megtekinthetők.

Aradon, 1895. aug. 26-án.

Szatmáry Gyula. s. k.
alispán.

Magy. kir. államvasutak.

100556/95. sz. hoz.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága a jövő 1896. évben, esetleg 3 éven át szükséges fém, aczel és vasnemű anyagok szállításának biztosítását óhajtván ez iránt nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlatok legkésőbb folyó évi szeptember hó 28-nak déli 12 óráig betérjesztendő, a bannompénz pedig folyó év szeptember hó 27-én déli 12 óráig beküldendő.

A pályázatra vonatkozó részletezett feltételek, a mennyiségek, ugyszintén a különleges szállítási feltételek a magy. kir. államvasutak anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál (Budapest Andrassy-út 75.) megtekinthetők.

Budapest, 1895. augusztus hóban.

Az igazgatóság.

17010/1895. szám.

Hirdetmény.

Ezemel közhirre tessük, hogy a hadsereg lószükségletének kiegészítése céljából 1895. évi október hó 7-ik napján délelőtt 9 órakor Aradon az országos vásártéren a m. kir. honvéd lovas laktanyával szemben katonai lóvásár fog tartatni melyen csakis maguktól a tenyésztőktől vásároltatnak meg a katonai célra alkalmas lovak.

Felhívjuk mindazon lótenyésztőket kik lovaikat értékesíteni akarják, hogy a fent megjelölt helyen és időben lovaikkal megjelenjenek.

Arad 1895. évi augusztus hó 10-én.

A városi tanács.